

Příloha k protokolu o SZZ č. ....

Diplomant: **Bc. Lucie Froňková**

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta, Ústav kulturních studií

Obor: Literárně-historická studia (LHSn)

Datum odevzdání posudku:

12. 8. 2015

Recenzent diplomové práce:

PhDr. Markéta Skořepová, Ph.D.

.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Osobní a rodinné strategie venkovského obyvatelstva

.....

(téma)

Otázky životního cyklu a sociálních vztahů venkovského obyvatelstva představují jedno z nejdůležitějších témat české agrární historiografie. Bohužel vzhledem k proměnám pramenné základny i demografické situace na venkově většina historiků sociálních dějin zaměřuje své výzkumy na raný novověk či první polovinu 19. století. Novější období jsou na základě dostupných evidenčních dokumentů obtížně zkoumatelná, objevuje se však nový, velmi nosný typ pramene, totiž dobová beletrie. Díky ní se otvírá možnost konfrontace poznatků zjištěných „tvrdými“ metodami sociálních dějin a literárního obrazu venkova. Toto lákavé téma však v české historiografii dosud takřka nenašlo badatele.

Lucie Fraňková si vytkla za cíl porovnání obrazu rodinného života venkovanů druhé poloviny 19. století, jak jej vytváří na jedné straně venkovský román a braková literatura a na druhé straně matriky z jihočeské farnosti Besednice. Jedná se o velice důležitý a záslužný badatelský záměr, který je ale zároveň nesmírně pracný a časově náročný. Samotný rozbor sociálního vývoje zkoumaných obcí by vydal na samostatnou disertaci stejně jako podrobné studium venkovského románu.

Autorka předložila text, který je svým rozsahem sice dostačující, avšak odpovídá spíše bakalářským pracím. Objem práce naprosto nekoresponduje s množstvím otázek vytýčených v úvodu. Kapitoly, které by měly představovat vlastní jádro práce, se pohybují v rozmezí několika málo stran a působí spíše dojmem výchozích tezí než hotové analýzy. Domnívám se,

že méně bylo bývalo více a Lucie Froňková se měla zaměřit na jedno konkrétní téma (třeba na problematiku svobodných matek, která ji zjevně zaujala), nebo rezignovat na vlastní sociálně historický výzkum a vyjít pouze z poměrně bohaté bibliografie k danému tématu.

Práce je uvedena poměrně zdařilým metodologickým úvodem a rozbohem využitě odborné literatury. Kapitola o pramenech však naprosto postrádá popis, natož kritiku konkrétních písemností, které ostatně ve vlastní práci autorka využívá pouze minimálně a spíše ilustrativně. Při rozboru literárních pramenů se Lucie Froňková opírá spíše o starší publikace, využívá typologie Felixe Vodičky. Vzhledem k tématu práce by bylo vhodné zohlednit otázku vztahu „vysoké“ a „lidové“ kultury a přenosu kulturních vzorců, které do venkovského prostředí přecházely mimo jiné díky i krásné literatuře. V této souvislosti bych doporučila například knihy Petera Burka, které vyšly i česky. Postrádám rovněž odkaz na novou publikaci Český a německý sedlák v zrcadle krásné literatury 1848-1948, jež se sice zaměřuje na národnostní problematiku, přesto by byla diplomantce přinesla inspiraci i množství důležitých informací.

Pokud jde o práce historiků sociálních dějin venkova, Lucie Froňková prokázala základní přehled, i když opomenula například studie Hermanna Zeitlhofera, který se jako jeden z mála badatelů věnuje i 19. století; závažnější je nevyužití díla Kamila Krofty. Ještě problematičtější je skutečnost, že historiografickou a etnografickou produkci autorka zmiňuje pouze v úvodních kapitolách a ve vlastní analýze se o ni takřka neopírá. Vysloveně zarážející je pak komparace poznatků získaných studiem venkovského románu s monografiemi B. Hamannové, které se ovšem zaměřují na císaře pána a jeho rodinu.

Pokud jde o výběr analyzovaných literárních pramenů, považuji za správné, že autorka rezignovala na „elitní“ literaturu týkající se venkovského prostředí (Němcová) a zaměřila se spíše na brakovou produkci (chválím využití Javořické a Pittnerové). Bohužel však v práci není přesně specifikováno, podle jakého klíče Lucie Froňková výběr provedla, když do svého rozboru zařadila například Vesnický román, ale vynechala Jana Cimburu. Není ani jasné, zda analyzovaná díla zkoumala s ohledem na dobu jejich vzniku, nebo podle období, v nichž se příběhy odehrávají.

První analytická kapitola se zabývá příchodem dítěte do rodiny. Kromě nešťastně stylizovaného úvodu a objektivního konstatování, že děti byly žádoucí, pokud jich nebylo příliš mnoho, se zde nachází poměrně podrobný rozbor četnosti užívaných křestních jmen založený na studiu besednických matrik a několik poznámek o výběru kmotrů. Následující

kapitolku, věnovanou obrazu svobodného mateřství, považuji za nejzdařilejší část práce, kde autorka využila četných zmínek v literárních pramenech i matriční evidenci a oba typy pramenů dokázala vhodně propojit. Poměrně povedená je rovněž pasáž věnovaná výběru partnera a vstupu do manželství, přestože argumentace Lucie Froňkové je zde o poznání povrchnější.

V otázce výměnky a mezigeneračních konfliktů autorka správně odhadla rozpor mezi ideálním obrazem vztahů mezi rodiči a dětmi a skutečnou každodenností. Nevyužila však důležité zdroje, které se k dané problematice nabízejí, především publikaci Cyrila Horáčka či studii Jaroslava Kozlíka. V tomto případě by byla hlubší analýza více než potřebná, protože právě beletristé výrazně ovlivnili prvorepublikové diskuze o starobním pojištění zemědělců.

Můj celkový dojem z diplomové práce Lucie Froňkové je ten, že autorka nepřecenila ani tak své schopnosti, jako spíše časovou náročnost zvoleného tématu. Text obsahuje řadu závažných, vhodně formulovaných otázek, správně nastíněných metodických řešení i dobrých postřehů, které však nejsou řádně podloženy analytickým výzkumem. Práce s prameny je nesystematická a povrchní, odpovědi jsou spíše intuitivní či naznačené. Kladně je naopak třeba hodnotit formální a jazykovou stránku práce, kdy se autorka až na výjimky dokázala vyvarovat chyb. Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě, ačkoli bohužel nemohu navrhnout lepší hodnocení než dobře.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

.....
podpis recenzenta/diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 12.8. 2015

Stupeň klasifikace:	☐ výborně	☐ velmi dobře	☒ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	----------------------------------	--------------------------------------	---	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte